

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 19765-11-24 נג'מי נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט בוריס שרמן

המבקש

מוסטפא נג'מי

נגד

המשיבות

1. משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה
2. מדינת ישראל

החלטה

מה דינה של הבקשה להחזרת טרקטורון חשמלי באמצעותו בוצעו עבירות תעבורה לאור שינויי חקיקה מהעת האחרונה והסדרה צפויה של התחום?

1. לפניי בקשה להחזרת תפוס, לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 – טרקטורון חשמלי [להלן: "הכלי" או "הטרקטורון"]. בבקשה נטען, כי הטרקטורון שייך למבקש. הטרקטורון נתפס במסגרת חקירה משטרתית שהתנהלה בעניין בנו הקטין של המבקש. נטען כי הטרקטורון נרכש בחודש 7/24 תמורת 31,000 ₪ וכי כעת הכלי תפוס בידי המשיבות, חשוף לפגעי מזג אוויר ומאבד מערכו ככל שחולף הזמן. הלכה למעשה המבקש לא חלק על קיומן של תשתית ראייתית נדרשת ועילת תפיסה, אך לטענתו ניתן להסתפק בתנאים הפוגעים בזכויותיו הקנייניות בצורה פחותה מאשר המשך החזקת הטרקטורון בידי המשיבות.

2. המשיבות מתנגדות להשבת הטרקטורון. נטען, כי תיק החקירה הועבר לבחינת לשכת התביעות ששוקלת להגיש כתב אישום נגד בנו של המבקש, בין היתר בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח. הטרקטורון תפוס כראיה בתיק. עוד נטען כי בשל כך שמדובר בכלי רכב לכל דבר וכי אין לטרקטורון רישוי כלל, הרי שהחזקתו אסורה. נטען, כי הכלי מסכן את שלום הציבור, שכן הוא לא עבר הליכי בדיקה ורישוי מכל סוג. על פי בדיקת המשיבות הטרקטורון מסוגל לפתח מהירות של 46 קמ"ש. הכלי חייב ברישוי וביטוח כדון, אך החוק לא מאפשר בשלב זה לרשום את הכלי ולבטח אותו. בהעדר רישוי וביטוח הכלי אינו רשאי לנוע בכבישים או בכל מקום אחר. במצב דברים זה נטען כי הבקשה להחזרת הטרקטורון "איננה אפשרית" במצב המשפטי הנוכחי, הכלי צפוי לשמש כראיה בהליך משפטי שבסיומו בכוונת המשיבות לעתור להשמדת הטרקטורון.

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 19765-11-24 נג' מי נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה ואח'

תיק חיצוני:

3. "התקדמות הטכנולוגיה... נעשית בקצב מואץ בשנים האחרונות... מטבע הדברים ראוי
שהמחוקק הוא זה שיאמר את דברו באופן מפורש, מסודר ומפורט... הקושי נובע מכך
שההתקדמות הטכנולוגית מהירה יותר מהתקדמותו של המחוקק ביצירת הסדרים
נורמטיביים. התוצאה היא חלל נורמטיבי... הסדרה חוקית יכולה לארוך זמן רב..."
דברים אלה שנאמרו בבג"ץ 566, 6569/11 דורון ממש-מגד ואח' נ' משרד הפנים ואח'
(פסקה 4 לחוות דעתה של השופטת ע' ארבל) בהקשר אחר יפים אף בענייננו. בשנים
האחרונות התמלאו כבישי הארץ בכלים חשמליים שונים. לגבי חלקם – כגון אופניים
חשמליים ורכבים חשמליים – המחוקק פעל במהרה להסדיר את הנושא, בעוד לגבי חלקם
האחר, ובהם טרקטורונים חשמליים, ההסדרה איחרה לבוא. כתוצאה, בשנים האחרונות
הובאו לפתחם של בתי המשפט סוגיות שונות הקשורות בטרקטורונים חשמליים, כגון האם
קיימת חובת רישוי לכלים אלה; האם נדרש רישיון נהיגה כדי לעשות בהם שימוש ומה
דרגתו; האם קיימת חובת ביטוח של כלים אלה; וכדומה.
4. הגם שבתחילת הדרך ניתנו החלטות סותרות ע"י הערכאות דיוניות וע"י ערכאות ערעור,
נראה כי בשנים האחרונות הגישה המקובלת הינה כי טרקטורון חשמלי מהווה רכב מנועי
לכל דבר ועניין, ולפיכך השימוש בו כפוף להוראות הדין, לרבות חובת רישוי וקיומו של
רישיון נהיגה מתאים ופוליסת ביטוח בתוקף (ראה למשל עמ"ת 33537-04-22 (מחוזי-
חיפה) **מדינת ישראל נ' הרוש**, החלטה מיום 4/5/22; ע"ח 61331-03-22 **תחנת משטרת**
באקה אלגרביה נ' אלמוואסי, החלטה מיום 23/5/22; עפ"ת (מחוזי-חיפה) 51868-03-23
זאהר נ' מדינת ישראל, פסק דין מיום 7/4/24; לגישה הפוכה ראה למשל בע"ח (מחוזי-
חיפה) 40632-11-21 **זאהר נ' מדינת ישראל**, החלטה מיום 22/11/21). אלא שרשות הרישוי
לא נוהגת לרשום טרקטורונים חשמליים ולהנפיק להם רישיונות רכב, וכתוצאה קבעו בית
המשפט כי השימוש בכלי מהסוג בו עסקין אסור. בהתאם, בקשות להחזרת טרקטורונים
חשמליים שנתפסו ע"י המשטרה נדחו (ראה למשל ה"ת (שלום-אשדוד) 40129-01-22 **טל נ'**
מדינת ישראל, החלטה מיום 1/2/22; ה"ת (שלום-ראשלי"צ) 30708-04-22 **ארונוב נ' את"ן**
שפלה, החלטה מיום 16/5/22; ה"ת (תעבורה-חדרה) 1264-06-23 **ביאדסה נ' תחנת חדרה**),
החלטה מיום 9/7/23).
- דינה של הבקשה שלפניי אמור היה להיות דומה אלמלא ביום 26/8/24 פורסמו ברשומות
תקנות התעבורה (תיקון מס' 8), התשפ"ד-2024, במסגרתן תוקנה הגדרת טרקטורון
בתקנה 1 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 ונמחקה תקנה 363 לתקנות התעבורה, בה
נקבעו תנאים לרישום טרקטורון. מעיון בהגדרה המתוקנת בתקנה 1 עולה כי היא עשויה

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 19765-11-24 נג' מי נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לחול גם על טרקטורון חשמלי ולפיכך לא הייתה מניעה לכאורה לרשום את הכלי ולנהוג בו
2 בהתאם להוראות החוק.
3
4 תפנית נוספת בעלילה אירעה ביום 28/11/24, אז פורסמו ברשומות תקנות התעבורה
5 (הוראת שעה), תשפ"ה-2024. בהוראת השעה נקבע כי הגדרת הטרקטורון שבתקנות לא
6 תחול על טרקטורון חשמלי עד יום 1/4/25. מדברי ההסבר לתקנות עולה כי העיכוב נדרש
7 לצורך היערכות.
8
9 לסיכום, המחוקק אומנם הכיר באפשרות של שימוש חוקי בכלי בו עסקינן, אך המצב
10 המשפטי כיום לא מאפשר הסדרת השימוש בכלי לכל הפחות עד יום 1/4/25 (ולא ניתן לדעת
11 כיום האם הוראת השעה תוארך).
12
13 5. האם תחילת ההסדרה מצדיקה שינוי גישה והתייחסות שונה לבקשה במובן זה שבית
14 המשפט ישקול להסתפק ב"חלופת תפיסה"? סבורני כי התשובה לכך חיובית, וכי ניתן
15 להורות על החזרת הטרקטורון למבקש כבר כעת, בכפוף לתנאים שיבטיחו כי לא יעשה בו
16 שימוש בניגוד לחוק.
17
18 6. לשיטת המשיבות, תכלית החזקת הכלי בידיהן כפולה. ראשית, הטרקטורון צפוי לשמש
19 ראייה בהליך הפלילי שהמשיבות שוקלות לנקוט נגד בנו של המבקש. שנית, בכוונת
20 המשיבות לעתור להשמדת הכלי בתום ההליך המשפטי, שכן לא ניתן בשלב זה להנפיק
21 עבורו רישיון רכב.
22
23 באשר לתכלית הראשונה, בנו של המבקש חתם על תצהיר לפיו הוא מוותר על כלל הראיה
24 הטובה ביותר ומסתפק בראיות אחרות שנאספו במהלך החקירה ביחס לטרקטורון. על כן,
25 ניתן להשיג תכלית זו אף מבלי שהטרקטורון ייוותר פיזית בידי המשיבות.
26
27 התמונה לגבי התכלית השנייה מורכבת יותר. אין למעשה מחלוקת בין הצדדים כי כיום
28 השימוש בטרקטורון אסור, וכי לא ניתן יהיה להנפיק לו רישיון רכב לכל הפחות עד יום
29 1/4/25. אלא שבשונה מההחלטות שניתנו בעבר, אז לא היה צפי להסדרת השימוש בכלי,
30 העובדה שתקנות התעבורה תוקנו כמפורט לעיל מלמדת על קיומו של פוטנציאל משמעותי
31 לכך שניתן יהיה לרשום את הכלי ולהכשיר שימוש בו בעתיד הנראה לעין. לכך יש להוסיף
32 כי המשך החזקת הטרקטורון בידי המשיבות עד שיתאפשר להנפיק רישיון רכב עבורו אכן
33 עלול לגרום נזק כלכלי למבקש בדמות ירידת שווי הכלי בשל תנאי אחסנתו. נזק זה רצוי,

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 19765-11-24 נג'מי נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה ואח'

תיק חיצוני:

ולשיטתי אף ניתן, למנוע מבלי לפגוע באינטרס הציבורי ומבלי להמתין עד להכשרת השימוש בכלי.

7. אני ער לכך שבמשך פרק זמן בלתי מבוטל (לכל הפחות עד יום 1/4/25) השימוש בכלי יהווה עבירה. בהקשר זה חשוב להדגיש: בניגוד לטענת המשיבות **החזקת** הכלי אינה אסורה בפני עצמה. האיסור הינו על **שימוש** בכלי למטרה שלשמה נועד – נסיעה – מבלי שהכלי יעבור הליכי בדיקה ורישום במשרד הרישוי. גם לאחר מכן השימוש בכלי יתאפשר רק לאחר שתוצא פוליסת ביטוח ורק ע"י נהג בעל רישיון נהיגה מתאים. בהתחשב בכך בכוונתי לקבוע תנאים וערבויות כדי להפחית סיכון של עשיית שימוש אסור בכלי לאחר החזרתו למבקש.

לאור כל האמור אני מורה על החזרת הטרקטורון למבקש בכפוף לתנאים הבאים:

- א. המבקש יימנע מכל שימוש בכלי עד שיונפק לו רישיון רכב, תשולם אגרת רישוי ותירכש פוליסת ביטוח מקיף בה משטרת ישראל תירשם כמוטב.
- ב. גם לאחר מכן השימוש בכלי יעשה רק ע"י נהג בעל רישיון נהיגה מתאים ובכפוף לכל דין.
- ג. עד להסדרת השימוש בכלי כאמור בסעיף א' לעיל, הובלתו ממקום אחסנתו הנוכחי לכל מקום אחר, לרבות למשרד הרישוי, תיעשה באמצעות גרר בלבד, על חשבון המבקש.
- ד. מיד עם רישום הכלי במשרד הרישוי יירשם איסור דיספוזיציה למשך שנה או עד תום ההליכים בכתב האישום שיוגש נגד בנו של המבקש וככל שיוגש, לפי המאוחר.
- ה. להבטחת קיום התנאים שקבעתי, לרבות מניעת שימוש בכלי בניגוד לחוק ומסירתו למשיבות ככל שתתקבל החלטה על השמדת הכלי או חילוטו, יחתום המבקש על התחייבות עצמית על סך 35,000 ₪ ויפקיד סך של 12,000 ₪ בקופת בית המשפט.

אני ער לכך ששכומי הערבויות שקבעתי גבוהים מהמקובל לגבי כלי רכב. עם זאת, בשונה מרכב "רגיל" שאת שחרורו ניתן להתנות באיסור דיספוזיציה, בענייננו בשלב הראשון הכלי ישוחרר כנגד הערבויות בלבד, ללא בטוחות נוספות שיבטיחו את תכלית התפיסה. מסיבה זו הערבויות אמורות להיות יחסית גבוהות, על מנת "לפצות" על העדר רישום ולהפחית את החשש שיעשה בכלי שימוש בניגוד לחוק.

על מנת לאפשר הגשת ערר, מעכב שחרור הכלי עד יום 25/12/24.

המזכירות תמציא החלטה זו לב"כ הצדדים (המשיבות מיוצגות ע"י שלוחת תביעות חיפה).

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 19765-11-24 נג' מי נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף - חיפה ואח'

תיק חיצוני:

ניתנה היום, י"ח כסלו תשפ"ה, 19 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.

1

2

בוריס שרמן, שופט

3

4